

بررسی تطبیقی آداب و رسوم خواستگاری در قم و خراسان

آداب و رسوم ازدواج و خواستگاری در قم

معیارهای انتخاب همسر: ازدواج یکی از مهم ترین مراحل زندگی هر فرد می باشد که با انتخاب شریک زندگی، بهترین دوران زندگی را شروع می کند. به همین علت پدر و مادرها، در انتخاب همسر برای دختر یا پسر خود سخت وسواس داشتند و تا حد ممکن تلاش می کردند بهترین و شایسته ترین همسر را برای فرزندان شان انتخاب کنند.

مهم ترین معیارهای انتخاب همسر در قم عبارت بود از: حجاب، عفاف، نجابت، اصل و نسب خانوادگی، زرنگی، چابکی دختر در انجام امور مربوط به کدبانوگری و زیبایی و جوانی، سید یا عامی بودن، اهل شوخ و شنگ و پررو نبودن.

مردم در گذشته، بیشتر سلیقه دختران را مورد توجه قرار می دادند. معمولاً رسم بود که یکی از نزدیکان داماد به آشپزخانه می رفت و نحوه آشپزی دختر را می دید می گفت: برم تو آشپزخانه، ببینم چوبی که دختر زیر اجاق می گذارد چگونه است. اگر دوطرفش سوخته بود، می گفت: زینت نداره (سلیقه نداره)

برخی از خواستگار ها آنقدر سخت گیر بودند که، برای آزمودن و مشاهده سلیقه ی دختر می گفتند: ما قلیونی هستیم، می شه یک قلیون چاق کنی، یا می گفتند: تو این

محل سبزی خوبی است کمی سبزی بخرید، تا پاک کنیم، و دختر را در موقع پاک کردن سبزی زیر نظر داشتند تا زرنگی و تمیزی او را آزمایش کنند و یا موقع چای آوردن با دختر صحبت می کردند بفهمند لکنت زبان ندارد، و یا آن قدر می نشستند و صحبت می کردند تا از اسرار او آگاه شوند.

چگونگی انتخاب :

انتخاب عروس برعهده مادر و یا خواهران داماد بود و داماد کمترین نقش را در این زمینه داشت مگر در ازدواج های فامیلی که عروس و داماد نسبت به هم شناخت داشتند. انتخاب عروس آینده به صورت های گوناگون و در محل های مختلف صورت می گرفت. همچنین در مجالس عروسی، جشن ها، عزاداری ها و ... و یا از طریق واسطه هایی و یا در صفهای نماز جماعت و مساجد، دخترموردنظر انتخاب می شد و پس از پیدا کردن خانه اش به بهانه هایی به خواستگاری او می رفتند.

گاهی مادرها از زنان معروف محله، یا دلاک ها و بزازان دوره گرد در پیدا کردن دختر برای فرزندانشان

یاری می جستند، و یا برخی اوقات در کوچه ها راه می افتادند، و از دیگران می پرسیدند که دختر خوب سراغ ندارند، آدرس دختری را به او می دادند و او به بهانه ای به خانه دختر می رفت.